last Nedam verboden prijsoverleg gevoerd hebben rond de bouw van de stations. Boele en Strukton bouwden de stations; mede-inschrijver op de opdracht Ballast Nedam kreeg 150.000 gulden uitbetaald van Boele en Strukton.

Aan de Betuwelijn werken 28 hoofdaannemers, aan de HSL 22 hoofdaannemers. Het gaat om nagenoeg alle grote bouwondernemingen in Nederland, en om enkele buitenlandse bedrijven.

Tussen begin 2002 en begin 2003 deed de NMa een reeks invallen bij aannemers en wegenbouwers. In december vorig jaar legde de NMa een boete op van ruim honderd miljoen euro aan 22 bouwbedrijven die zich schuldig gemaakt hadden aan verboden kartelafspraken.

tunnel van 900 miljoen gulden – het Groene Hart – was „paars op zijn best", zei toenmalig premier Wim Kok eind 1996 toen het kabinet dat tracé verdedigde in de Kamer. Maar gisteren en vandaag werd duidelijk dat voordat het paarse compromis er lag, het bijna tot een kabinetscrisis was gekomen.

De tijdelijke commissie infrastructuurprojecten (de commissie-Duivesteijn) is gisteren begonnen met de verhoren over de besluitvorming rondom de hogesnelheidslijn van Amsterdam naar België. De vragen spitsten zich toe op de onmogelijkheid voor parlement en burgers om nog iets te veranderen aan het kabinetsvoornemen een spoorlijn door het Groene Hart aan te leggen. Zo kwam ook de Bos-variant aan de orde. Voormalig ambtenaar Willem Bos, die gisterenmorgen werd verhoord, bedacht halverwege de jaren negentig een afgevallen mede omdat die variant door nieuwe woonwijken en bestaande dorpen zou lopen. „Dat zou het alleen maar duurder maken", zei ze. De *next-best*-oplossing van het kabinetstracé was een bestaande lijn, en niet de Bos-variant, zei ze.

Toenmalig minister Margreeth de Boer (Ruimtelijke Ordening, PvdA) had zich een jaar later, in 1995 al uitgesproken voor hetzij een gedeeltelijke ondertunneling van het Groene Hart-tracé, hetzij de Bos-variant. Zij vroeg Jorritsma de laatste nog eens verder uit te werken. „De Boer keek meer naar de inpassing dan naar het vervoer", zei Jorritsma, die het verzoek desondanks inwilligde. Dit tot onvrede van minister Gerrit Zalm (Financiën, VVD), die niets wist van het onderzoek naar een alternatief tracé. Zalm stelde dat „niet de indruk gewekt moet worden dat het kabinet

ONDERZOEK INFRASTRUCTUUR

een groot probleem gehad", zei De Boer vanmorgen.

De kosten voor de tunnel, 900 miljoen gulden (ruim 400 miljoen euro), gingen ten koste van andere inpassingen van het tracé. Jorritsma hield zich op de vlakte over de exacte gang van zaken rond dit compromis: „Dat leest u over 15 jaar wel", zei ze, verwijzend naar het moment dat de

een motie in om dat voor elkaar te krijgen. Althans, zo leek het.

De commissie verhoorde gisteren tevens oud-kamerlid Gerd Leers (CDA, thans burgemeester van Maastricht). Die was fel tegenstander van een traject door het Groene Hart en wilde gebruik maken van bestaand spoor. Maar in een debat eind 1996 zette hij de deur op een kier om ook de Bos-variant te willen steunen. Daarmee kwam een meerderheid voor die variant binnen handbereik. Groot was dan ook de verbazing bij Leers toen Van Heemst hem daarop keihard aanviel in het debat. Leers was volgens Van Heemst „een draaikont". Leers: „Van Heemst en Versnel wilden in het land goede sier maken met hun pleidooi voor de Bos-variant. Ze gingen er vanuit dat die variant het toch niet zou halen

ter Jacques Wallage ontboden in het Catshuis van premier Kok. „Die was ongelooflijk chagrijnig" zei Van Heemst. Al snel werd duidelijk dat het dissidente gedrag van Van Heemst niet op steun van de PvdA-top kon rekenen. Kok dreigde zelfs naar de koningin te stappen als Van Heemst vast zou houden aan de Bos-variant. „Ik zei eerst nog: 'Dan loop ik wel een stukje mee, gezellig', maar het was duidelijk. De premier accepteerde het gewoon niet", aldus Van Heemst.

De PvdA trok daarop, samen met D66, de motie in die voor de Bos-variant pleitte. Het CDA was 'woedend' en diende alsnog dezelfde motie in. PvdA en D66 stemden tegen. Daarmee was de Bos-variant van tafel en de Groene Hart-variant met tunnel van 900 miljoen gulden een feit.

Zorg in Europa: vechten tegen vergrijzing

De gezondheidszorg in Europa is deze week veelbesproken. Vandaag zijn de betrokken ministers bij elkaar, eerder deze week kwam 'het veld' drie dagen bijeen. Praten over senioren en zwaarlijvigheid.

Door Derk Stokmans

DEN HAAG, 10 SEPT. Het streven naar een Europees gezondheidsbeleid is „een heilloze weg". Zo waarschuwde minister Hoogervorst (Volksgezondheid, VVD) vorige week de Tweede Kamer, toen hij vooruitliep op de eerste informele bijeenkomst ooit van de Europese ministers van Volksgezondheid deze dagen in Noordwijk. Hoogervorst dempte bij voorbaat iedere verwachting over ministeriële slagvaardigheid: „U moet van ons geen beslissingen verwachten."

Dat lijkt een gemiste kans. De gezondheidszorg staat in heel Europa voor grote problemen, en nationale oplossingen zijn er niet. Dat concludeerden deelnemers aan een driedaagse conferentie eerder deze week in Den Haag, waar Europese zorgverzekeraars, medici en patiëntenorganisaties bij elkaar waren om te praten over gezondheidszorg in de EU.

Een toevallige toehoorder zou moedeloos worden van het toekomstperspectief dat sprekers op de conferentie schetsten. Tekorten aan artsen en ander zorgpersoneel, het toenemend gevaar van infectieziekten, de oncontroleerbare handel in geneesmiddelen via internet, maar ook de sterk oplopende kosten van medicijnen en medische zorg, vergrijzing en de explosie van een 'lifestyle ziekte' als zwaarlijvigheid passeerden de revu.

Veel congresdeelnemers waren het met minister Hoogervorst eens: een Europees gezondheidsbeleid is geen oplossing voor die problemen. Alle lidstaten, ook Nederland, koesteren hun eigen zorgsysteem en willen zo min mogelijk bemoeienis met de inrichting ervan. Toch haalt de werkelijkheid die wens gedeeltelijk in, zo concludeerde hoogleraar Ilona Kickbusch van de Yale universiteit op de conferentie. „Nationaal zorgbeleid wordt onmogelijk", voorspelde zij.

Hoewel er dus geen Europees volksgezondheidsbeleid is, zijn er nu al talloze Brusselse regels en uitspraken die grote gevolgen hebben voor de zorg. Vooral de maatregelen die de Europese Commissie neemt om de interne markt van haar beperkingen te ontdoen, leveren soms onverwachte bijeffecten op. Dankzij de vestigingsvrijheid van medici binnen de Unie bijvoorbeeld, kan een in Nederland wegens wanpraktijken veroordeelde arts zich probleemloos in Spanje vestigen en daar argeloze landgenoten behandelen.

Maar ook het vrijgeven van de Europese markt voor geneesmiddelen levert problemen op. Twee weken geleden werden voor het eerst illegale namaakpillen in reguliere Nederlandse apotheken aangetroffen, ingevoerd via de pa-

Ieder land houdt vast aan eigen zorgsysteem

rallelimport, een direct gevolg van de vrijlating van de EU-markt voor geneesmiddelen.

Het Europese Hof van Justitie heeft, met een beroep op de vrijheid van diensten, in een drietal arresten een eind gemaakt aan de beperkingen die ziekenfondspatiënten ondervonden als zij zich zonder toestemming vooraf in andere landen wilden laten behandelen. In landen met lange wachtlijsten als Nederland heeft dat geleid tot een kleine maar groeiende uittocht van patiënten naar omringende landen.

Naast de onbedoelde gevolgen die Europese regelgeving voor de gezondheidszorg kan hebben zijn er ook ontwikkelingen die volgens bijna alle betrokkenen om eengrensoverschrijdende aanpak vragen. Slechte leefgewoonten zijn tegenwoordig de meestvoorkomende doodsoorzaak in de EU, en dat aandeel zal naar verwachting groeien. Tamsin Rose van de European Public Health Alliance betoogde dat Europese regelgeving bij uitstek op dit gebied een belangrijke rol kon spelen, door bijvoorbeeld het reguleren van voedselreclames en het aan banden leggen van de alomaanwezigheid van ongezonde voeding.

Fiona Godfrey van de European Respiratory Society liet zien dat het Europese Hof die ruimte ook geeft. In enkele arresten rond reclameverboden voor tabak en alcohol overwoog het hof dat verstoring van de interne markt is toegestaan indien de gezondheid van burgers in het geding is.

Liberaal Hoogervorst ziet meer heil in de eigen verantwoordelijkheid. Volgens de minister moeten burgers zich zelf meer bewust worden van de effecten van een ongezonde leefwijze. Voorlichting van overheden moet daarbij een positieve rol spelen. Dat kan nog moeilijk blijken. Engels onderzoek wijst uit dat voor elke pond die het Verenigd Koninkrijk aanvoorlichting voor gezond leven uitgeeft, de voedselindustrie 800 pond in reclame steekt.

En dan is er nog de vergrijzing. Op dit moment is 20 procent van de bevolking van de EU boven de zestig jaar – volgens een schatting van de Verenigde Naties is dat in 2050 al 35 procent. De vergrijzing zal bij ongewijzigd beleid leiden tot een onbetaalbare stijging van zorguitgaven, betoogde Hoogervorst tijdens de conferentie. Samen oplossen is zijn devies.

Ook op de conferentie lagen de oplossingen voor vergrijzing niet voor het grijpen. Dat klonk ook door in het slotbetoog van Jerome Vignon namens eurocommissaris David Byrne. Hij kwam niet verder dan dat voor de aanpak van vergrijzing „een lange termijn visie op grond van gedeelde waarden essentieel is". Er waren ook concretere aanbevelingen. Tamsin Rose van de European Public Health Alliance riep alle betrokken ministers op om zich veel actiever op te stellen in discussies over Europese regelgeving – ook als deze op het oog geen relatie heeft met de gezondheidszorg. Rose: „Bij alle regelgeving voor de interne markt mag gezondheidszorg een rol spelen. Daar moeten de ministers gebruik van maken."

Ingezonden mededeling

Ondernemen is
gratis je collega's mobiel bellen

HANDELSBLAD
10 SEPT. 2004
PAGE 2

- Collega's bellen elkaar onderling onbeperkt voor € 5 per maand per medewerker
- Vast bedrag per maand, dus geen verrassingen
- Alle voordelen van Business Select, hét zakelijke mobiele abonnement
- Bellen met het beste mobiele netwerk

€ 5 p/mnd

Business Select is nu blijvend voordeliger. Kijk op www.kpn.com, trefwoord 'kostenbeheersing', bestel direct via 0800-0105 of ga naar uw Mobile Business Center of telecomspecialist.

kpn

Kijk op www.kpn.com voor de voorwaarden.

Metrobouw in avonduren mag van rechter doorgaan

Door onze Amsterdamse redactie

AMSTERDAM, 10 SEPT. De aanleg van het metrostation van de Noord-Zuidlijn in de Ferdinand Bolstraat in Amsterdam mag ook in de avonduren doorgaan. Dat heeft de rechtbank in Amsterdam gisteren bepaald.

Een groep bewoners hadden in een kort geding tegen de gemeente geëist dat de werkzaamheden aan de metro in de avonduren zou stoppen vanwege de herrie.

De bouwwerkzaamheden voor de Noord-Zuidlijn, een metrolijn die Amsterdam-Noord met Zuid moet gaan verbinden, vinden sinds maart ook in de avonduren en in het weekend plaats, omdat de aanleg vertraging heeft opgelopen.

De werkzaamheden aan het metrostation 'Ceintuurbaan' in de Ferdinand Bolstraat vinden in de onmiddellijke nabijheid van de woonhuizen plaats. De huizen staan enkele meters van de bouwput. In de straat worden diepwanden tot 45 meter diepte geplaatst. In het weekend wordt er onderhoud gepleegd aan de graafmachines.

Om de bewoners tegemoet te komen verleent de gemeente financiële compensatie voor het „verminderde woongenot". Daarnaast gaat de gemeente deze maand voorzetramen in de woningen plaatsen om de bouwgeluiden tegen te gaan. Maar de bewoners willen ondanks deze tegemoetkomingen dat de bouw in de avonduren gestopt wordt wegens de geluidsoverlast.

Tegen de aanleg van de metrolijn worden geregeld procedures aangespannen door buurtbewoners en de vereniging De Bovengrondse, die tegen de metrolijn is. Begin deze maand heeft de vereniging een klacht ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. De organisatie is het niet eens met een uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die oordeelde dat de gemeente terecht een vergunning heeft verleend voor de inrichting van metrostation Rokin.

Maar volgens de vereniging De Bovengrondse is onvoldoende gekeken naar de veiligheid van het metrostation. Een procedure bij het Europees Hof kan jaren duren. In die tijd kan de bouw van station Rokin gewoon doorgaan. Eind 2011 moet Noord-Zuidlijn gereed zijn.

Dode en gewonde bij schietpartij

ROERMOND, 10 SEPT. Bij een schietpartij in Roermond is gisteravond een 16-jarige jongen om het leven gekomen. Een man raakte gewond. Zijn identiteit is nog onbekend. De politie heeft twee personen aangehouden die mogelijk betrokken waren bij de schietpartij. De overleden jongen was Albanees en woonde in Roermond. (ANP)

HSL-schermen weg voor bewerking

BREDA, 10 SEPT. Rijkswaterstaat gaat duizenden panelen van de transparante geluidsschermen langs het traject van de hogesnelheidslijn (HSL) bij Breda tijdelijk verwijderen. Het bleek niet mogelijk om de strepen ter plekken aan te brengen. Dat liet Rijkswaterstaat vandaag weten. De panelen moeten voorzien worden van verticale strepen. De strepen zijn nodig om te voorkomen dat vogels zich dood vliegen. (ANP)

Oplaaiende brand in Roosendaal

ROOSENDAAL, 10 SEPT. De bestrijding van een brand in het centrum van Roosendaal die gisteren acht winkelpanden verwoestte, was omgeven met pech. De gemeente zal de zaak evalueren, maar denkt niet aan een onderzoek. Dat heeft burgmeester M. Marijnen van Roosendaal vandaag gezegd. Een brand woedde aanvankelijk gisterochtend vroeg in vijf winkelpanden, maar tijdens het nablussen laaide het vuur weer op. Mede door problemen met een kraanwagen kon de brandweer niet voorkomen dat in de loop van gisteren nog eens drie panden in vlammen opgingen. Vanmorgen was het vuur geblust. (ANP)

Aanhouding voor schietpartij bij A12

UTRECHT, 10 SEPT. De politie heeft drie verdachten opgepakt wegens de dodelijke schietpartij in de nacht van 16 op 17 augustus langs de A12 bij Harmelen. Het slachtoffer was een 41-jarige groenteman uit Utrecht. Hij was met een vuurwapen om het leven gebracht. De verdachten zijn mannen van 26 en 30 jaar oud uit Leerdam en een 25-jarige inwoner van Schiedam, zo maakte de politie vrijdag bekend. De eerste aanhouding werd al op 24 augustus verricht. (ANP)

• PAGINA 6:
Aanhouding na hulp zelfdoding
Minder regels voor gft-ophalen
Gemeente draagt taken over